

Regionalne konsultacije sa mladima o instrumentima i inicijativama za utvrđivanje i kazivanje činjenica o ratnim zločinima u bivšoj Jugoslaviji

21.10.2007. Beograd

Mladi nemaju odgovornost za ono što je počinjeno ali imaju za odnos prema počinjenom – reči jednog od učesnika koje su obeležile diskusiju učesnika konsultacija sa mladima.

Zaključci

Mladi podržavaju regionalnu inicijativu za utvrđivanje činjenica o počinjenim ratnim zločinima. Oni svoju ulogu vide u stvaranju pozitivnog konteksta u regiji za podršku Regionalnog tela za utvrđivanje i kazivanje činjenica. U tom kontekstu pomenute su putujuće regionalne škole, volonterski kampovi, zatim razni seminari i treninzi za obrazovanje mladih za tranzicionu pravdu. Postojeće škole za ljudska prava mogu deo svog sadržaja da fokusiraju na instrumente tranzicione pravde.

Mladi vide svoju ulogu, kao i drugih učesnika u konsultacijama, u uključivanju u debatu o mandatu Regionalnog tela. Pomenuti su poimenični popis žrtava i javno imenovanje mesta masovnih ratnih zločina kao važni zadaci Regionalnog tela.

Mladi smatraju da inicijativa za formiranje Regionalnog tela za utvrđivanje činjenica mora imati legitimitet u odnosu prema nacionalnim vladama i UN tako što će biti transparentno podržana od strane civilnog društva. Ta podrška može biti u stvaranju široke regionalne koalicije ili peticije za formiranje Regionalnog tela.

Stvaranje interaktivnog internet portala prošlih događaja, koji bi prikupljao i objavljivao video i audio zapise, fotografije, dokumenta, sudske spise, svedočanstva, dokumentarne filmove i druge materijale koji doprinose utvrđivanju činjenica o ratnim zločinima i oružanim sukobima u bivšoj Jugoslaviji.

Informiranje i educiranje mladih na osnovu činjenica je uslov izgradnje budućnosti, vrednosti i poštivanja ljudskih prava. Uslov za to je utvrđivanje činjenica koje su regionalno prihvaćene. A to se može postići samo u dijalogu. Mladi će koristiti razne forme saradnje za podsticanje regionalnog dijaloga o počinjenim ratnim zločinima, o ljudskim pravima, o slobodama, o politikama za mlade, u okviru volonterskih kampova, regionalnih putujućih škola, izložbi, treninga, seminara i drugo. U okviru regionalnog dijaloga treba ustanoviti zajedničko reagovanje povodom poricanja ratnih zločina koji su sudskim odlukama potvrđeni ili veličanja optuženih za ratni zločin i genocid.

Potrebno je sprovesti mapiranje inicijativa i projekata u regiji koji se bave suočavanjem sa prošlošću i koje mogu da podrže regionalnu inicijativu za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima. Na osnovu toga se mogu utvrditi praznine i pokrenuti sinergija za nove aktivnosti i projekte.

Pored regionalnog konteksta, lokalni i nacionalni nivo su važni za podršku inicijative za formiranje Regionalnog tela za utvrđivanje i kazivanje činjenica.

Aktiviranje mladih zavisi od primene *youth friendly* pristupa. Informacije i komunikacija o činjenicama o prošlosti moraju da su kreirane u skladu sa stilom, jezikom, porukom i pristupom mladih prema prošlosti i budućnosti. Multidisciplinarni pristup je prihvatljiv za mlade.

Cilj konsultacija mora biti jasnije postavljen. Da li je reč o podršci Regionalnom telu, ulozi mladih i drugih učesnika konsultacija u utvrđivanju činjenica i formiranju Komisije ili o tome kako preneti činjenice koje utvrdi Regionalno telo mladima da oni razumeju.

Princip „Youth Friendly“ pristup

(Predlog Jana Z. Kulenovića, OIABiH)

Mladi (osobe od 15 do 30 godina, a posebno između 15 i 25 godina) imaju: a) **druge, specifične interese i potrebe** u životu od odraslih (npr. teme iz politike iz općenito ne zanimaju, posebno ne o ratnim zločinima) i b) **drugačiji način komuniciranja, (spo)razumijevanja** nego ostatak populacije. To konkretno znači da bismo mogli iskomunicirati poruke u oblasti ratnih zločina i srodnih tema moramo biti izuzetno pažljivi kakav ćemo imati pristup prema mladima odnosno da li ćemo govoriti „njihovim“ jezikom. Takav pristup NE ZNAČI da nećemo preneti SVE potrebne informacije već KAKO ćemo to uraditi. Taj pristup treba biti provokativniji, može koristiti sleng, skraćenice i termine koje koriste mladi, pored suhoparnog teksta potrebno je više koristiti sličice, strip, ilustracije, kviz, drugačije fontove i dr. Također, neki mediji/aktivnosti su puno privlačniji mladima – npr. rap i hip hop izražavanje, općenito muzički izraz, umjetnost (izložbe, grafiti, instalacije, fotografije), internet (blog, social networking sites i dr.) koji se na takav omladinski prologodan način mogu kreativno spojiti sa temama o ratnim zločinima što će daleko kvalitetnije biti iskomunicirano sa mladima i gdje će se postići njihova veća zainteresiranost i motivacija za te teme.

